

1889 1/12 31: 1. Beh. af F. t. Rigsdagsbesl. vedr. Konv. ang. en ugentlig Hviledag m. v. 1890

[Jønson.]

Retning. Vi har en Helligdagslov, og vi har ogsaa en ret moderne Fabriklov, som i højeste Grad tenderer henimod det, denne Konvention gaar ud paa. Og ser vi saa paa Artikel 4, hvilke Undtagelser der kan fastsættes, saa forekommer det mig, at der ikke kan foreligge nogen som helst Grund for Rigsdagen til ikke nu at vedtage dette Forslag til Beslutning. Man ser ganske vist det mærkelige, at en hel Mængde af de Lande, som tilhører Folkenes Forbund, tager de Beslutninger, der bliver truffet, overordentlig overfladisk. At kun 19 Lande af 58 har godkendt denne Konvention, forekommer mig at være ubegribeligt i Betragtning af den Udvikling, vi staar i for Tiden. Sidste Aar var der nogen Udsigt til, at denne Konvention var blevet ratificeret; men som bekendt var Landstinget ikke færdigt med Sagen, da Rigsdagen sendtes hjem; ellers kan jeg ikke tænke mig andet end, at denne Konvention var blevet ratificeret.

Jeg forstaar ikke, at der kan være nogen egentlig Modstand i denne Sag, thi der kræves kun, at Menneskene skal have et ugentligt Fridøgn. Enhver, der forstaar den Udvikling, der er foregaaet i Industrien i de senere Aar, vil sikkert være enig med mig i, at saa udviklet som denne er nu, er en ugentlig Fridag en absolut Nødvendighed for Menneskene. Det er saaledes nu, at Menneskene mere og mere bliver gjort til en Slags Maskinpassere; Maskinen virker, og Mennesket, der staar og passer paa, skal have sin Opmærksomhed henvendt paa de mindste Detailler; det er et meget aandsfortærende Arbejde. Selv om vi tager de mindre Virksomheder, som i øvrigt denne Konvention fritager, er det vel nok saaledes, at der neppe er noget Sted, hvor man ikke har godkendt et ugentligt Fridøgn.

Der er ogsaa et andet Moment i denne Sag. I vor Lovgivning paa dette Omraade bør man i alt Fald tage Hensyn til vore internationale Forpligtelser; jeg synes, almindelig Høflighed maa kræve det. Thi saa længe vi staar i denne Institution, har vi dog en Forpligtelse til at følge med i, hvad der foregaar, og se paa de Beslutninger, der der træffes, med Alvor.

Jeg vil, idet jeg kan slutte mig til, hvad den højtærede Socialminister sagde, paa

mit Partis Vegne paa det bedste anbefale, at denne Rigsdagsbeslutning bliver vedtaget.

Vanggaard: Jeg maa, ligesom det tidligere har været Tilfældet for mit Partis Vedkommende, udtale Betænkelighed ved at ratificere den foreliggende Konvention. Det er ikke, fordi vi ikke synes, at i et Land som vort, hvor Lovgivningen paa det sociale Omraade er overordentlig fremskreden, er dette Krav om en ugentlig Hviledag rimeligt, men der gør sig her i Landet særlige Forhold gældende paa et enkelt Omraade. Jeg tænker her paa Mejeribruget. Mejerierne gaar Søgn og Helg, og man har fra dansk Side ment, at det, for at Mejeriprodukterne kunde bevare deres fremragende Kvalitet, var nødvendigt, at Mælken behandlede hver Dag. Saa kan man naturligvis have et Ekstramandskab i det foreliggende Tilfælde, men vi kan vel være enige om, at Tiden, som den er nu, neppe er til at foretage kostbare Udvidelser paa de Omraader. Det er rigtigt, at der i Konventionen er givet den Ventil, at man kan gøre en fuldstændig eller delvis Undtagelse, hvor der er særlige humane eller økonomiske Interesser at varetage, men vi har jo ikke nogen Garanti for, at en saadan Undtagelse vil ske i det foreliggende Tilfælde. Selv om Arbejdskonferencen stiller sig velvilligt, er det til syvende og sidst ikke den, der skal afgøre det Spørgsmaal, det er Domstolen i Haag, og nogen Garanti for, at vi faar Medhold i vore Betragtninger, hvis man vil holde en Haand over Arbejdet i Mejerierne, saaledes som det foregaar for Tiden, har man ikke. Ikke mindst derfor er vi fra vor Side betænkelige ved paa nærværende Tidspunkt at give vor Tilslutning til Ratifikation af denne Konvention. Der kan ganske vist henvises til en Del Stater, jeg tror, det er 19, som har ratificeret, men ser vi paa vore Nabolande, er der ingen af dem, der har gjort det, hverken England eller Tyskland, Sverige eller Norge, og vi staar derfor ikke alene som de sidste paa Skansen. Det er meget udmærket med Lovgivning paa dette Omraade, og vi har jo i sin Tid givet vort Minde til, at saadanne Forslag kan udsendes lerede fra til Vedtagelse i de forskellige Lande. Jeg kan dog ikke ved nærværende Lejlighed tilbageholde en Bemærkning om, at det havde været